

Nuptie

Ter nullus. li. vi. Que autem sit ratio diversitatis inter expresse p̄fessum; et tacite quo ad primū casum. **D**ic fīm **H**ir. q̄ professus expresse facit p̄fessione sed p̄fessio tacite fit a iure extra de regula. vidua. et. c. s. t. i. li. vi. vnde magis nobile est q̄d facit sibi homo q̄ illud quod sibi fit. **S**icut ē magis meū quod acquirō me opante q̄d quod habeo ex alio. vnde p̄fessio tacita est iuris. Et sic ab alio habita. p̄fessio vō expresa est homis: quā habet homo ex suo actu que habetur ex regulā quam profiteſ. Et sic exp̄ſſe p̄fessus potest eligere et eligi. **N**ed tacite p̄fessus p̄t eligere et nō eligi. vt dicto. c. null? . t. c. indēnitab. de elec. li. vi.

Nōtr nouicis possit ordinari. **R**ū. fīm **R**ay. et **H**of. nec primā tonsurā: nec aliquem minorem ordinem debet recipere.

Nōtr nouicis obligetur ad precepta regule. Respondeo q̄ non: nūli eo modo quo alij christiani.

Dicitur **N**uptie. **V**trum secūde nuptie sint benedicēde. **R**ū. fīm **P**anor. in. c. vir. extra eo. per tex. illū. q̄ si alter ex cōſingibus suis al's benedicēs. non debent cōiunges de monio benedicē. Et sic videt ar. optimū. q̄ p̄iux gl's benedicēt in primo matrimonio: cōmunicat benedictionē suā secūde uxori. vnde tex. ibi dicit. q̄ sunt būdicti: licet alter eōm̄ tm̄ fuerit benedicē: sicut in simili dicit de oleo benedicto. **I**n contrarium tamē facit: quia maritus. licet cōmunicet uxori actiones suas: non tamen passiones: sed vērior ratiō videtur q̄ cuz ista būdictionē sit cōmuniis marito et uxori: ex quo alter fuit benedicēt. nō debet benedictionē iterari: quia iterare in persona al's benedicēta.

Nōt autem si virgo ducit in uxorem a transiunt ad secūdas nuptias. In tales nuptie debeant benedicē. **I**deo fīm **P**anor. q̄ nō. nūli sublit consuetudo quā papa leit et tolerat. Et hoc proredit in sacramētib⁹: ut ad inducēdā consuetudinē requiratur tacitus p̄fensus pape. **I**n alijs secis ut dictum est. **C**onsuetudo. **I**dem tenet **H**ir. li. i. vbi dicit q̄ nō obstat. si quis dicat q̄ i dicto casu būdictionē cadit tm̄ super mulierez: q̄a quo ad hoc nō ad imparia indicantur: nec mulier sine viro benedicē. **I**mmo benedicē ppter fragilitatē q̄ viro copulatur. **I**deo dicit. d. c. vir. siue vir siue mulier al's acceptit būdictionē: nō debet būdictionē iterari. **C**omunis est em̄ viro: nec vnuſ sine altero eam recipere p̄t. Et ideo si alter eōm̄ secūdo contrahat non dabit būdictionē: q̄ caro būdicta trahit ad se nō būdicta: ut sit tota sil' effecta p carnis copula. **S**ed de hoc dic ut dictū ē p **P**anor.

Nōt si duo p̄trahat matrimonium et būdicant umbo: deinde ante plūmatū m̄rimoniū fert diuortiū ppter impedimentū plāsanguinitatis vñ alius canonici et vterq; ipoz p̄nolat ad secūda vota nū quid būdictionē dabit in istis secūdis nuptijs. dicit **H**o. q̄ nō: q̄ būdictionē spūalis est tāte efficacie q̄ semp̄ trāſit: nūli inueniat obicem p̄trarie voluntatis. ex de h̄ap. maiores. etiā si p̄ risum vel iocū fiat

benedictionē. ergo semel recepta amitti non potest. ex de diuor. quanto.

Nōt autem si duo ad secunda vota transeunt qui tñ nunq; fuerūt benedicēti. **R**ū. **H**ir. q̄ tales poterūt benedicē: vt appareat ex p̄dictis. q̄ non est vis in bigamia h̄ potius in benedictionē ne iteret. **E**t vt habet sūmarie noticiam de p̄dictis. dic q̄ q̄i secunde nuptie sunt secūde ex pte vtrinq; vel ex pte malieris tm̄. nullo modo debent benedicē. si vterq; vel saltem mulier al's fuit benedicēta. **O**z q̄i sunt secunde ex pte viri: tunc p̄t benedicēti. q̄ ali quo modo ibi fuit significatio. quia xp̄c et si babeat vnam eccliam tm̄: et sic vnam sponsam: h̄z tñ in vna ecclia plures psonas desponsatas. **S**z anima non potest esse alterius sponsa q̄ xp̄i. Et ideo q̄i nuptie sunt secunde tm̄ ex parte viri benedicuntur. non autem quando sunt secunde ex parte mulieris ppter defectum sacramenti. **E**t hanc opinionem tenet Thomas. **E**t credo q̄ p̄mūnter fuit Lui op̄i. p̄sentit glo. in dicto ca. vir. dicens. q̄ tales secunde nuptie benedicē possunt si hoc habeat consuetudo loci. Et iō in p̄dictis tute possumus sequi consuetudinem loci.

Sacerdos benedicēs secūdas nuptias suspeſdi, d̄z ab officio et beneficio et mittendis est ad secēdē applicām. **E**t fīm communiter doct. ista pena non infligēt ipso facto. **E**t dicit **P**anormi. q̄ ho- die attentis circumstantijs et loci plēcudine. d̄z imponi pena arbitria.

Mulier nubens infra annum lugubrem infamiam non incurrit. vt ex de secundis nuptijs. c. super. **E**t illico post mortem mariti solvit mulier a lege ipsius. vnde in alio seculo non recognoscet se p̄ viugib⁹. nec si resurget maritus esset amplius maritus suus. **E**t hoc nō obstante posset alteri nubere. d. c. sup.

Optimū pene que apponunt per leges ciuiles mulieri transeunti ad secundā vota sint correcte p̄ ins canonū. **R**espond. **B**art. in. l. si qua mulier. **L**e secundis nuptijs. dicit. q̄ pene que imponunt mulieri: q̄ nubit nimis festinante: sunt correcte. hoc est: q̄ nubit nimis luens. h̄ pene que imponunt. ideo quia nubit secundo. iste non sunt correcte. **I**dem tenet **P**anormita. in ca. fi. de secundis nuptijs. vbi dicit. q̄ pene apposite fano re filior. ut sunt ille que apponunt mulieri transiunti ad secundas nuptias non sunt sublate. q̄ nō sunt apposite in odium ipsius matrimonij: h̄ favore filior. **E**t hoc nō obstante posset alteri nubere. d. c. sup.

Oblatio. **A**n parochi
anus ex precepto ecclie teneat sub aliquā pena dieb⁹ solēnib⁹ et dñicis facere oblationem suo p̄blyero. **E**t an ad hoc possit cogi. Et vñ q̄ sic. de ase. di. i. omnis xp̄ianus. iñ illud. **E**redi. Non apparebis in conspectu meo vacuus. hoc etiam tenet **H**ost. in sum. **I**dem **I**nnoç. sup̄ m̄brica de parochijs. **E**t sic videat parochianos posse cogi ad oblationem: maxime si sacerdos est pauper. **S**ed contrariorum arbitrii. nec illa iura

Oleum sanctū Fo. CLXXX.

allegata continet in se preceptum: sed solum consilium. ut tenet glo. in. d.c. omnis. Ibi non apparetis in prospectu meo vacu⁹ s. a bonis operibus. vñ si illa auctoritas intelligat ut facit; dicit glo. q̄ est consilium. Et hoc idem tenet Archi. ibi. In aliquo tamen casu oblatio esset de p̄cepto. s. quando sacerdos est pauper. ita q̄ de eius redditibus vivere non posset. Et hoc tenet glo. ibi. et fin Ray. oblationes que ex denotione et voluntate sunt in festiis diebus non sunt debite nec possunt de iure peti. Idem Jo. an. qui refert opinionem san. Tho. sed a lede q. lxxxv. vbi p̄bat oblationes fore voluntarias. non ex necessitate indictas. Idem videtur tenere Jo. deli. Ego sacerdos egeret: non potest etiam sacerdos subterahere divina sacramenta parochianis suis nolentibus offerre quando eget. sed superioris officium implorare debet. videlicet episcopi.

Quid autem si ciuitas est solita oblationem facere. vel certum quid dare alicui ecclesie. An p̄ statutum possit illud mutare. Respon. Panor. in. c. abolende. de sepul. de mente Bar. in. l. privilegia. L. de sa. san. ec. dicit per tex. illum q̄ non vbi dicit q̄ ea que ab antiquo solita sunt ecclesijs et ministris tribui: non debent aliquo modo immutari. Et q̄ inferit Panor. q̄ senenses non possunt tollere per statutum quominus oblatio solennis solita in assumptione beate Marie fieri tollat. Idem quasi in similibus terminis sentit Ludo. ro. in suis singularib⁹. vbi querit pone q̄ populus huius ciuitatis ppter devotionem consuevit a longo tempore; cuius ñrum memoria hominum non existit relecta p male ablatis convertere in utilitatem alicui ecclesie. An ciuitas possit facere statutum q̄ talia recta conuertantur in utilitatem alterius ecclesie. Et concludit q̄ nō. Et duplex est casus finis eum. Primus in. c. ad apostolicam. de sy. Secundus in. c. via. de loca. Allegat Bart. ad hoc in. d.l. privilegia. et Jo. an. in addi. Spe. Nota etiam unum singulare fin Panor. sup rubrica. de parochijs. et in. c. pastoralis. de his que sunt a prelatis. q̄ ecclesia parochialis fundat intentionem suam de iure communis super omnibus obuentiis et oblationibus spiritualibus contingentibus infra parochiam suam. Ex quo inferit fini Hosti. q̄ omnes decime et oblationes; que sunt infra parochiam. cedunt ecclesie parochiali. Et quo inferit q̄ si capellae vel altare est infra parochiam alicui ecclesie; oblationes ibi facie nō cedunt capelle; sed ecclesie parochiali. Infert etiam. d. an. q̄ si oblatio sit imaginis depicta in aliquo muro infra limites alicui parochie; cedet pressio parochiali. Nam si oblationes facte capelle seu altari cedunt ecclesie parochiali. et nō presbytero capelle. fortius oblationes facte imaginis que est depicta in muro priuati. nam locus non est capax horum iurium spiritualium. nec sunt dominii priuati. Et per hoc etiam potest dici q̄ si celebri in ecclesiam alterius vel parochiam sient oblationes; cedunt rectori ecclesie et nō celebranti. Et hec nō. q̄ quotidie accidunt.

An autem laici possint prescribere. q̄ in festo purificationis presbyter debeat eis dare candelas benedictas et de cera nouas. Didetur q̄ non quia per eam videtur grauamen ecclesijs indicari. ut de cōsue. c. j. Et videtur ecclesia submitti laicis. quod est prohibitum. de re. eccl. nō alie. c. ii. in sexto. L. pecienda quidem sunt iura laicorum et restringenda: cum sunt ecclesijs et clericis iniuriosa. extra de iure ecclesiarii. clericis laicos. li. vi. Et quia soli patroni vicent esse priuilegiati. ut censis. seruitus. vel tributum eis ab ecclesia reddatur de iure patro. c. preterea. Sed contrarium tenet Fede. consilio. clv. quia talis consuetudo est modicum p̄ iudicalis. et per eam inuitant et animant seruitus laici ad denotionem ecclesiistarum et divini cultus et iura ecclesie favorabiliter psequendum: ergo tangit fauorabilis amplectanda est et amplianda. de consue. cum olim. de testa. c. i. Et de priuile. in his. Et prima facie credo q̄ talis consuetudo sit prescriptibilis spacio. xl. annorum cum titulo vel spacio tantum temporis q̄ non sit memoria incontrarium sine titulo: iuxta illud quod notat Archi. et Jo. an. in nouella. de elect. c. generali. lib. vi. Nam video q̄ parochiani possunt prescribere ins patronatus. qd plus est: ut notat Jo. an. de regu. iiii. quod alicui. libro. vi.

Consuetudo est in ecclesia sancti Laurencij. q̄ archipresbyter habeat oblationes dominicales. et sacrista eas que sunt in festo sancti Laurencij. L. tingit q̄ festum sancti Laurencij venit die dominico. Quis habebit oblationes? Rn. Bar. in. l. pconsul. ff. de off. pconsul. per. l. illam concludit. q̄ oblationes sunt archipresbyteri. Nam maius est dominica q̄ aliud festum. et inspicit potius qd est naturale q̄ accidentale. Et sic potius inspicit dies dominica q̄ festum sancti Lau. Facit ad idem. l. dies festos. L. de ferijs.

Oleum sanctū siue chrisma. In die cene domini p̄ episcopos triplex oleum consecrat. Primum et principale est sacrum chrisma. s. ex oleo et balsamo. et cum isto benedicuntur fontes baptismales. Item calix et patena. Itē p̄securatur ecclesia et etiā altare. Item puer postq̄ baptismatus est iungitur in vertice et in fronte. Item iunguntur episcopi qui consecrantur in capite et in manib⁹. Itē omnes fideles qui recipiunt sacramentum confirmationis. Et istud chrisma annuatim renouari debet. Secundus dicit oleum catbecumini: siue oleum benedictum: siue oleum sanctum. Et isto vnguitur puer qui debet baptizari in pectore et inter scapulas. Item vnguitur manus eius qui ordinatur sacerdos. Itē inunguitur tam ecclesia q̄ altare ante chrismati et confirmatione. Item inunguitur reges et principes in brachio siue in humero. Tercius est oleum infirmorum quo vnguitur infirmi in extrema vñctio. ut extra de sacra vñc. c. vñco.

Sed nūquid possint hec olea alio tpe p̄securari? Rn. sanctū oleum et chrisma debet in die cene confici de alijs aut nō inuenient p̄hibitum.

Opinio

Opinio. Utrum auditores diversorum magistrorum tenentur diversas opiniones excusentur a peccato: si teneant ipsi suorum magistrorum: Ideo fm Tho. in quolz. Si diverse opiniones doctorum sacre scripture non pertineant ad fidem et bonos mores: absq; periculo auditores utrancq; opere sequi possunt. In his vero que pertinent ad fidem et bonos mores. nullus excusatur si sequatur erroneam opinionem alicuius magistri. In talibus enim ignorantia non excusat: alioquin immunes fuissent a peccato: qui secuti sunt opere hereticorum. concordat Monal. qui addit qd in dubiis non generatur aliquod pre iudicium veritatis: cum inter diversas opiniones a magistris approbatas illam quis amplectit que libi magis videtur consona rationi. hoc etiam addit. qd quando sunt diversa iura et opiniones. s. no contra deum et bonos mores: humano sententia est pferenda ceteris paribus. extra de transac. c. si. ff. de legi. l. benignus. Als vero standuz est illi qui melior innititur rationi. extra de fer. capellanus. vbi singulariter dicit Panor. qd inter plures opiniones illa sequenda est: que innititur meliori et superiori rationi. Non ergo debet haberi respectus ad qualitatent persone illam o pinionem fouentis: sed ad illam rationem. Quod facit contra illos qui dicunt in receptione opinionum sequendam semper esse opinionem glo. quod no placet Panor. pro hoc est tex. notabilis in. l. i. L. de ve. ii. enu. dum dicit qd sepe unius et deterioris sententia potest et multos et maiores in aliqua parte superare. Sic ergo non sequendam multitudinem sequentium unam opinionem vt dicit ibi tex. p. hoc vide notabiliter Jo. an. in. c. i. de cōsti. vbi dicit cōmūne opere sequendam: nisi notore male dicat: vel rationabiliter cōsensu possit. qd bonus iuder acutissimum ingenij et timabit. et facit. d. l. f. vbi videtur hoc probari. Et hoc semper tene menti. Nam iudex potest interpretari legem seu canonem: quo ad causam coram evertente. Et notabiliter dicit Inno. in. c. cum spe ciali. de ap. Item nota fm Imolam in. l. si finita. S. illud. ff. de dā. infec. qd in difficultibus et opinionibus docto. plurimū cōferrunt distinctiones. Ideo in dubijs statut doc. distinguēt. l. adeo. S. tuz quis. ff. de acqui. re. do. et. c. litteras. de re. spō. et. c. querenti. de offi. dele. vide etiam notabile dictū l. Hostiē. et Jo. an. in. c. i. de paul. l. vi. vbi dicunt qd si quis referat opiniones cōtrarias: prout cōsuevit: videtur ultimaz sequi si aliter no firmat aliam opere. Idem Bal. addens qd ultima opinio corrigit prama correctione probabili: non necessaria. Et predicta cōcludendo semper habemus sequi opinionem cōmūne. Nam si quis iudex spreta opinione cōmūni: secutus fuisset opinionem aliquorum aliorū doc. no bene intelligētū: puniretur in sindicatu: sed mitius: vt notat Bar. in. l. fi. L. de pe. iudi. qui male in. Si vero neutra earum opere sit cōmūniter approbata: qd pio utraq; p̄e sunt opere. famosissimoz doc. tunc iudex sequendo aliquam ipsam opere. no tenebit in sindicatu fm qd voluit. Inno. in.

.c. ne innitar. de consti. quem sequit Bar. in. d. l. fi. Quod dic ver. fm Inno. ad hoc vt index non puniat in foro seculari. Secus in foro conscientie. quia licet sint varie opiniones: tū debet eligere eōrem fm eius pscientiam. Als quo ad deum punitur. Et vide qd notanter dicit Bal. in. d. l. fi. qd index qui tener nouas opiniones. dicit facere ut ē imperiālē et puniē de imperiā. Et hoc facit illos: qui querunt sibi adimplere capita de casib; singularib; et dimittunt regularia. quia cadunt in latam culpam fm Bal. per ea que habent in. l. late culpe. ff. de verbo. sig. Et fm Iac. but. quando cum opere glo. est aliquis solemnis doctor. tunc illa opinio di p̄muniſ. Et potest cum bona pscientia sequi. Et sic faciunt iudices ecclesiastici maxime in causis matrimonialib;

Rdo primo. committit

o miter. Quid sit. Rū. fm magistrum sententia est signaculum quoddam in quo spiritualis potestas traditur ordinato ad officium.

¶ Utz prima tonsura sine corona sit ordo. Rū. si loquuntur de ordine inquit est sacram et imprimet characterem: sic tonsura no est ordo. Si vero loquuntur de ordine no est sacram: h. largo modo p de puratione ad diuinum cultū. sic ordo est et ita nominat. extra de eta. et quali. cum ptingat. Non est ergo prima tonsura prie ordo: h. dispositio ad ordines.

¶ Utz psalmistatus sit ordo. Rū. in. c. cleris. xxi. di. psalmistat secundus ab ostiariis int. ordines ponit: no qd sit spalis ordo h. qd est officium ordinis lectorati annexum. xxii. di. psalmista. Nam qd psalmi cū cantu p̄nūciant. id lector di psalmista et canto. qd est qddaz officii inter ordines.

¶ Quot sunt ordines. Rū. fm Tho. si. p̄iaecepiam? ordines in inquit sunt sacra: septem sunt. qd tuor. s. miores. vt ostiari. lector. acolit et exorcista. et tres sacri. s. subdiacon. dyacon. et p̄sbi. Si vero largo modo sumam. addet minoribus prima tonsura. siue psalmistatus fm quosdam. Sacris vero addet episcopatus. Qui tamen utrum sit ordo bases in. S. le.

¶ Utz epatus sit ordo. Rū. fm Tho. ordo p̄e accipi duplicēt. uno modo fm qd est sacram. et sic omnis ordo ordinat ad sacram eucharistie. vñ cū ep̄s no beat qdū ad hoc p̄atem supiore sacerdote: epatus no est ordo. Alio modo p̄e p̄iderari ordo fm qd est officium qddaz respectu qdūdaz actionū sacras. et sic cum epus beat p̄atem in actionib; ierarchicis respectu corporis mystici. s. sacerdotē: epat ent ordo. Et isto modo loquuntur quandoq; iura. vt cum dicit qd non potest p̄mittere ea que sunt epalis ordinis nisi epo. et de pse. ec. aqua.

¶ Utrum ordo sit unum sacramentum. Respon. fm Tho. unum est non unitate indissibilitatis sicut punctus. nec continuitatis sicut linea. nec perfectione vni forme sicut corpus animatum. H. est unum p̄fectione vnius finis. qd cum constie-

tinatur extra diversis ordinibus specialibus omnes ordinant ad unum acutum, scilicet consecrationis eucharistie.

Vtrum in ordine conferatur gratia? Responsum Tho. in ordine confertur gratia gratum faciens; que necessaria est non solum ad digne suscipiendum sacramentum: sed etiam ad digne ministrandum.

Vtrum ordo liberta fortuna fui. R. f. Ray. non solum episcopalis dignitas sed etiam sacerdotalis liberta ratione vel fortuna fui. vel ascripticia. diuinum si fuis sciente. At f. canones etiam a curia fortuna sive vinculo: quod ut dictum est liberat a fui. li. q. fortior est. l. i. dist. freqns. t. c. ex antiquis. unde quod ut hoc non tenet. d. c. si fuis. q. illud. c. est q. sam lex; que renocat p. ius canonici f. glo. ibi. **V**trum votu castitatis sit annexus ordinis sacro? Vide s. Impedimentum. xi.

Ordo secundo. quo ad ritum et tempore. ut necesse sit instrum in ordinatio erubitu corporali tangi. R. f. Ray. in Tho. in. viii. di. xxviii. Quidam dicunt quod non: sed sufficit sola manus extensio. ar. ff. de acq. pos. l. qd meo. Alij dicunt quod necessarius est ibi tactus corporalis. extra de sacra. non ite. c. si. huius opinio. est H. Hosti.

Vtrum plures ordines eodem die possint perfiri? R. ordines minores perfiri possunt omnes vni psonae eodem die. nisi primum obtineat proutudo ecclie. q. non fuita scandalum generet. Prima vo tonsura et quatuor ordines minores eidem eadem die perfiri non dnt. et dicit Tho. et Inno. ex de tem. or. de eo. Et transi tibi fieri in alamania. Unus autem ordo sacerdotum minoribus. vel duo sacri: nullo modo dnt perfiri eadem die vni psonae. nec in hoc dispensari potest cum alio. nisi de lntia pape f. Tho. et Inno. ex de te. or. dilectus.

Vtrum quibus autem tibi debeant ordines perfiri. R. f. Ray. q. ordines perfiri possunt tristis in sex tibi annis. in sabbato ieiuniorum quatuor temporum. et in sabbato mediane ebdomade. quadragesime. In quo cantat ad introitum. Sicutientes. et in sabbato sancto. Papa tibi perfere potest subdiaconatus in omnibus dominicis. et in alijs festis precipuis. Quinimo ut dicit Hosti. videt quod quilibet tempore perfere possit quemlibet ordinem. Sicut etiam quilibet tempore pallium potest uti. ex de usu pallii ad honorem. Minores autem ordines licet cuiilibet episcopo perfere in dominicis et alijs festis precipuis vni vel duobus. Et etiam f. H. Hosti. Ray. et Ber. pluribus quod duobus dummodo non videat ordinato generaliter facere. ex de tem. or. c. i. t. u. Prima tibi tonsura omni die perfiri potest f. Tho. et tem. or. consultationi.

Vtrum aliquo modo ordines sacri possint conferri in dominica? R. f. Ray. Si in sabbato ordinatio. non tam ordinans qui ordinatus continuaret ieiuniu: nec comederet nisi forte celebracio. tunc in mane sequenti dominice posset sacerdos ordine conferri; quod tunc mane diei dominice intelligitur trahi ad sabbatum propter continuationem ieiuniu. Quod idem intelligendum est de nocte anni die pasche: si tunc celebretur: ut erat mos antiquitus. pro tanto continuatione ieiuniu non expedit facere nisi in necessitate.

Que pena est eorum qui extra statuta tempora sacra ordinis suscepunt? R. non debet promitti in susceptis ordinibus ministrare. extra de tem. or. c. i. t. i. carcerem suscipiunt. Et episcopus imposita eis primo penitentia copetenti sustinere poterit: ut postea in suspectis ordinibus ministraret. dicto. c. c. consultationi. Sed secus est in ordinibus suscipiendis f. Inno. et Ber. De hoc vide supra dispensatio. et Irregularitas lectione.

Vnid si aliquod de forma omittat in ordinatio. R. f. Ray. Si aliquod omittat quod sit de substantia: aut etiam dubitat. utrum sit de substantia: tota ordinatio debet iterari: quasi nihil sit factum. non enim dicit iteratum quod nescit esse factum. de conse. dist. j. solemnitates. Si autem omissum est id de quo expressum est quod non est de substantia: non debet ordinatio iterari. Sed quod omissum est: debet statuto tempore caute suppleri. extra de sacra. ite. c. i. et. c. presbyter.

Quae sunt illa quod non sunt de substantia? R. f. Ray. Expressum est quod non est de substantia tempus ordinacionis. ex de te. or. sane. Item nec etas ordinatus. lxxv. di. subdiaconus. Itē nec vinctio. ex de sacra. vnc. c. i. et de sacra. non ite. c. i. Itē quod ordinatus in presbiterum vel diaconum recipiat impositionem manus episcopi. extra de sacra. non ite. c. i. Itē quod ordo recipiat a proprio episcopo: vel quod non recipiat quis omnes ordines simul: sed seruatis debitibus interstitiis. extra de tem. or. quod translatione. t. c. fras. t. ix. q. u. lugdonaensis. Et f. H. Hosti. et Tho. et v. v. non est de substantia. quod ordinans et ordinatus sint ieiuni. Et hoc certe tenet. Sunt alia de quibus nescit: an sunt de substantia vel ne vt missa: tamē videtur communis quod non sit de substantia: vt notatur per docto. in. c. q. sicut. de elec. Itē no. quod ubi diuisi et diversi sunt actus non est iteratum: sed supplendum. sicut in ordinatio sacerdotum. Alio actus est tenet manus supra caput. Alio ei dare calicem et patenam: quoz si aliquod defuerit legitimate factum: non est postea iteratum. Quidam tamen dicunt quod hec duo. scilicet de calice et patena: non sunt supplenda: quia non sunt de substantia. tamen securius est supplerre de hoc. i. Item si p. alicuius orationis omis- sa esset a capite inchoanda foret f. mi quosdam tamē in ordinibus multe orationes possunt esse que non sunt de substantia ordinis. unde si talis ordo legitimate collatus esset: non propter hoc reiteraret. Itē si tamen una manus inuncta est. postea solius alterius manus inunctio supplenda est. Et ubi in ordinationibus dicitur manus in plurali dicetur manus in singulari. Et si est facta vinctio in aliquo et non dicta vinctio: vel econverso. repetendum erit

Vtrumq; qz actus nō sunt diuersi: cum in oīonibus fiat metio de vñctioē. Itemq; omissum est debet suppleri p eni qui ordinavit. Ad si fieri nō potest: per aliū suppleri pōt. Item si ep̄us in ordinādo ex infirmitate deficiat: p eum postea vel p alium inchoabit vbi ip̄e dimiserat: nūl sūl aliqua coherence: vt vñctio et oratio vt dictū est: vel nūl vñ sit actus: vt patz in forma coeseratiōis eucharistie et in forma baptismi: cuius pte iam dicta si deficiat minister: per aliū reincipit forma in baptismo et in missa ab illo loco qui padiet tē. Item qd dictuz est omissum caute suppleri. Hosti. dicit. q fiat suppletio tpe ordinationis. Et veniat patiens defectū quasi ministras ep̄o: nec erit intentio ep̄i: nec ip̄ius q oratiōes sup ip̄m iterent. Et cum venerat ep̄us ad id quod omissum est suppleat: et pōt fieri ultimo post alios eiusdē ordinis vt magis celest. Pōt etiaz ep̄us ei dicere: vade et porta mibi librum vel aliam rem: quasi credat circūstātes. q ppter mandatū sibi iniuctū imposuerit manū: vel etiam in capella sua paucis vocatis priuatim poterit ordines celebrare: quousq; aut hoc supplementū receperit: executiōs suscepit ordinis nō habebit. ij. dt. sollicitudo. et ex de sacra. ite. c. j. et ibi glo.

O Rdo.ij. quo ad cara

Octerem. Ut in quolibet ordine imprimitur specialis character. Et an character viuus ordinis p̄supponat characterē alterius ordinis. Nū. fm Tho. dist. xxiiii. in. iii. In quolibet ordine sicut cōfertur specialis potestas: ita imprimitur specialis character: nec character viuus ordinis p̄supponit characterem alterius. Nam recepto ordine posteriori. et p̄missio p̄cedēti: nō p̄p̄t hoc debet reordinari in ipso posteriori. extra d. cle. p. sal. pmo. c. vnic. o. Hoc vide s. Disp̄satio.

Notrum ante characterem ordinis p̄erigat character baptismi et p̄firmatiōis. Nū. fm Tho. obi supra. Character baptismi p̄erigutur de necessitate qz est fundamentū omnīū sacramentoꝝ. extra de p̄sbytero non bap. c. j. et. c. veniens. Sed character confirmationis nō p̄erigutur de necessitate: qz sine illo recipit quis characterem ordinis: tamen de cōgruo p̄erigutur.

In quo actu imprimitur character in singulis ordinib⁹. Nū. fm Tho. sacerdotalis character imprimitur quād datur ei ab episcopo calix cuꝝ vino et patena cum hostia: et sub debita forma verborū qz tunc offertur ei potestas ad principale eius actū qui est cōsecreare corpus christi et sanguinē. Et nota fm Sco. in. iij. qz sacerdos habet duos actus. viuum principalem supra corpus christi verū. de quo dictum est. Alium secundarium supra corpus christi mysticum. Secundus autem actus dependet a primo: sed non cōvertitur. Et ideo aliqui ad sacerdotium promouētur: quibus cōmittitur primus actus t. iii: sicut religiosis quib⁹ cura animarum non cōmittitur. Alij autem promouētur ad aliū actū qui est supra corpus christi mysticū. Domin⁹ autem dedit discipulis sacerdotalem po-

testatē qz ad principale actum an passionē in eēna quando dixit. Accipite et manducate. Et post resurrectionem dedit eis potestatem sacerdotaliē qz ad actum secundarium qui est ligare et solvere. hec dico. Et ideo sint canti sacerdotes. qz se intendunt confessiones audire vel absoluere qz in sacerdotio quando accipiunt ordinem sacerdotalem expletis necessariis ad tales ordinem: accipiant postmodum per impositionem manū ipsi⁹ episcopi sp̄m sanctum: dicentes. Accipite sp̄m sanctum quoz remis. peccata tē. Als non possent ait dire confessiones. Hacōno vo imprimit in datone libri euangelioꝝ. tunc em̄ ei datur potestas legendi euangelia in ecclēsia. quod est eius secundarius actus. in quo includitur principalis. s. dispensatio sacramenti. de quo vide supra. Hacōnus. Subdyacono vo in p̄orectione calicis vacui. qz habet portare vase dominici corporis et sanguinis Acholito in acceptance vīceoli et candelabri. Et p̄cipue vīceoli. quia eius est preparare vinum et aquam ad ministerium et accipit hec ab archidyacono. non qz archidyaconus conferat sacramentum ordinis. qui confertur virtute verborū que dicuntur episcopūs. Pro: ciste: cum recipit librum exordiōrum. Liuis enim officiū est exordiōs memore p̄mendare. et manus super cathecuminos et energuminos ponere. Energuminus est demoniacus fm catholicon. Lector: cum dat liber prophetar. quia eius officium est prophetias legere. et cathecuminos prima erudimenta fidei docere. Ostiario: cum conferuntur ei claves ostiorum ecclēsiae. quia eius officium est dignos ad sacramēta recipe et indignos excludē. Et nota fm Astei. omnia illa intelligas esse de substantia ordinum. de quib⁹ non est expressum in iure qz non sint de substantia. Idem Ray. Et nota ad predicta qd notat Gui. de laud. in suo sacramentali. qz Dyonisius has formas ordinandi adiunxit ex familiari consilio sp̄issant. qui fere totam ierarchiā ordinavit. Tales em̄ forme a deo perhibentur exisse de cele. mis. cum marthe. Nota tamen qz episcopus ppter senectutem vel debilitatem in conferendo ordinis tradat per ordinem archidyacoно dicta instrumenta: sicut de facto contingit. videtur talis ordinatus rite. Credit tamen qz sufficiat sicut in alijs ordinib⁹ suppleri quod non rite factum est. nec erit totaliter reordinandus. Et est ratio. quia licet alij afferant in uno actu characterem esse imprimentum. Alij in alio. hoc non potest ab homine plene sciri nec est versimile. operationem diuinam suum effectum amittere ex tali modo defecit.

Et nun qd laicus qui omnino nescit līas recipiat characterem si ordinet. Respon. qz sic si est baptizatus. Et de hoc est glo. singularis in. c. sollicitudo. ij. distinct. que dicit. qz laicus baptizatus recipit ordinem sacerdotij. vel episcopatus.

Notz qz coactus ordinat recipiat characterem. Respon. fm Ray. si coactio fuit oditiōalis. ut p aliquam p̄missionem vel cruciatum. vtq; recipit characterem. In tali em̄ casu: cum voluntas saltē

Ordinandus Fo. CLXXXII.

indirecta ibi concurrat de qua dicit Aug. voluit facere: quia voluit vivere; talis recipit characterem. Sed si fuit coacto absoluta pura quia omnino in iustis tenebatur sub manibus ordinantis: tunc non recipit ordinem. Sicut nec in tali casu recipit baptismum extra de hanc maiores.

Sed nunquid tenetur continere qui crucifixum recipit coactus coactione conditionali. Respon. Nudam dicunt quod sic: quod licet talis non debuerit cogi ordinem recipere: receptum tamen etiam coactus tenetur seruare. Jo. vero dicit quod non: si metus vel coactio sit talis: qui cadere posset in permanente viru extra quod me. c. platum.

Ponatur ergo quod non teneat continere: quia fuit talis metus qui potuit cadere in constantem virum: nunquid vetetur privilegium clericale? Respon. videtur quod sic secundum Ray. Si vult alibi clericaliter vivere. Et hoc verum esse credit: nisi penitus sit obligatus ad contrarium actu: ut si duxerit hominem: aut secundam uxorem. distin. lxxviii. quisquis vel dicendum est aliter. quod si prius legitimam uxorem habuit: illa sine peccato poterit vivi. Si tamen ipsa continere vellet et ipse nollet: privilegium clericale non haberet. Si autem ipsa nollet: sed ipse vellet quantum in se esset: prouilegium haberet: si alibi clericaliter vivieret. Si vero legitimam uxorem non habebar: precise tenetur continere. ar. distinctione. xvi. d. iudeis. Secundum tamen Rod primaria sol. est potio: et benignior. Video tenet. hec Asten.

Ordinandus. Quales
esse debeant ordinandi quibus regimē animarum cōmitti debet: ostendit apostolus prime Thes. iij. Primo. oportet episcopum esse irreprehensibilem. Secundo. viius uxoris viuum. Tercio. sobrium et infra dicit vel non vinolētum. Quartu. prudentem. Quinto. pudicu. Sexto. ornatum. Septimo. hospitalē. Octauo. doctorem. Mono. non percessorem. Decimo. non ligiolū. Undecimo. non cupidum. Duodecimo domini sue bene prepositum. Terciodecimo. non neophytiū. Et hec regula extenditur ad omnes ordinandos: ut probat Aug. distinctione. xxvii. cognoscamus.

Sunt et alia impedimenta ordinandorum iure positivo inducta. Primum. quod non sit solemniter pentes: quia non sunt digni recipere vasa sacramentorum: quod sudum fuerunt vasa viciorum. I. dist. illud. Secundum non curialis. Et dicitur tripliciter secundum Ray. primo large dicuntur curiales illi qui quacunque conditione obligati sunt curie aliquius publice protestatis: sive sint milites: sive adiuvati: sive iudices sive officiales: sive etiā hystriones. Et breuiter: qui tunc habentes officium honestū vel in honestu: dummodo curie obligati sint. Secundo stricte dicuntur curiales: qui curant et gerunt honesta curie officia ut decuriones. iudices et similes. Tercio. stricti dicuntur: qui in causa sanguinis sunt officiales. Et qui dum protestatib⁹ obedirent: sanguinē humanum effuderunt. Et dicuntur isti curiales a cruce. Alij

dicunt a curia. Omnes autem curiales indistincte prohibentur ordinari secundum Ray. nisi prius sint absoluti a curia di. iij. c. iij. t. iii. Et postquam a curia se absoluvi. distingue: quod si exercuerint seu: ut officiales vel milites qui sanguinē humanū effuderint: sive turpia et in honesta: ut hystriones: non possunt promoueri. c. i. t. ii. di. iij. t. de pse. di. iij. pro dilectione. Si vero honesta officia exercuerunt: ut iudices. adiuvati. tabelliones et homines admittuntur in causa ciuii sive pecuniaria. dist. lxxviii. osius. Sed in causa sanguinis repelluntur.

Cause autem sunt tria Ray. quare curiales ordinari prohibentur sunt tres. Prima est: quia frequenter irregularitatem incurrit et predictis officijs. Ita quod tales quandoque repetuntur: et sic ecclesia perturbatur. Tertia. quia presumunt quod non transirent ad clericatum voto religionis: sed ut ratiocinia suorum dominorum fugiant. di. iij. c. iij. t. iii. liij. di. legē. Terciū est non ratiocinij obligatus. Sicut sunt tutores. curatores. procuratores et huiusmodi. Et hoc intelligit Ray. si hec officia exercent per persona seculari: et non miserabili. Secundus si persona ecclesiastica: vel seculari miserabili: ut est cecus. paup. pupilus et vidua: tunc possunt promoueri si aliud non impedit. di. lxxix. indicatu.

Sed quid si officium quod gesserunt finiti est: et tamen obligati sunt ad ratiocinij. Dic secundum Ray. Si non moneatur eis questio: bene potest promoueri: nisi manifestum sit aliquem talem teneri de dolo. Si vero ipsa promotione mouet eis questio: vel ante mota est distingue: quod si quod mouet de dolo: non debent promoueri nisi decisam item. lxxxi. dist. tantis. Si vero questio moueat de culpa tamen: talis potest promoueri: non obstante actoris reclamatio. Tamen postea procedit sicut prius: et sub eodem iudice. Illi autem qui sunt obligati reipublice ex administratōe quam gesserunt: non debent promoueri ante redditā ratiocinij. di. iij. preterea. Secundus si alibi sunt reipublice debitores. Quartum principale impedimentum est non seruus de quo. i. Seruus. iij. Quintum. non corpe vice attus. de quo. i. Viciat corpe. Sextus. non illegitime natus. vide s. Illegitimus. Septimum non qui distulit baptismū vel quod ad erudititudinem mortale: quod primitur non vere patritus. di. lvij. si quis. Octauum. non peregrinus non ignorans. Nonum non muno: in etate. Decimum. non semina.

Ordinator. Quid si ep̄s non baptizatus ordinat? R. non baptizatus nullum ordinem recipere potest: nec perfere: nec officia: nec absolvēre: nec ordinari. tamen ordinari ab isto: vel absoluti salvantur: propter fidem sacrae. de hoc vide s. Baptismus. iij. in fi.

Dique pena ordinantis aliquem infra legitimam etatem. R. primo quidem quod in eius proximis: ille qui sic ordinatus fuit: debet suspendi ab executione illius ordinis usque ad legitimam etatem. vide de hoc s. Irregularitas. iij. Et ipsi ordinans debet suspendi a collatione ordinis: et propterea prudere taliter ordinato in beneficio petenti: ex de te. or. vel non est

bb

Ordinatus. i.

¶ Que pena ei⁹ qui minores ordines cum subdiaconatu: vel duos sacros ordines p̄ferit simul. Respon. si hoc faciat ex certa scientia: debet deponi. h. di. qui in aliquo. Si vo ex negligentia: debet priuari potestate p̄ferendi talem ordinem extra de te. or. literas. 7. c. dilectus.

¶ Nullus ep̄s: vel quis aliis infantii: nisi forte religionez intraret: seu illiterato: sed neq; absq; sui superioris licentia: homini diocesis aliena: clericalem presumat conferre tonsuram: nec etiam cōiugato: nisi volenter religionez intrare. aut ad sacros ordines promoueri: prout est sacris canonib⁹ disfinitum. vt notatur extra de puer. comiu. piugat⁹. Qui vo contrafecerit: vt in quo peccauerit punia tur: per unum annum a collatione clericalis tonsure dumtaxat: non erit se suspensum. extra de te. or. c. si. libro. vi. Et glo. in verbo suspensum. dicit ipso iure.

¶ Vtrum ep̄s scienter ordinans indignum: peccet mortaliter. Rn. fm. Tho. sic: quia infidelis est domino suo cum hoc vergat in detrimentū ecclie et honoris diuini. Et si non possunt tot boni inueniri ministri: melius est habere paucos ministros bonos: q̄ multos malos. xxij. di. tales.

¶ Alio debeat et possint ordines conferri. Respon. fm Ray. presbyteri et omnes inferiores regulariter debent ordinari a suis episcopis. lxvij. distinctione. c. uno.

¶ Vtrum alienus ep̄scopus possit ordinare alienum clericum. Respon. nullum debet ordinare p̄ter licentiaz superioris ipsius. Et intelligitur superior in hoc calu: ep̄scopus de cuius diocesi: iste q̄ ordinari vult est oriundus: vel in cuius diocesi ecclesiasticum habet beneficiuz: vel vbi habet domicilium licet alibi natus fuerit. Inferiores autē prelati: siue religiosi: siue alii non possunt talem licentiam dare: nisi haberent a sede apostolica q̄ possint subditos suos a quo voluerint ep̄scopo facere ordinari. Item non potest talem licentiam dare officiali ep̄scopi: sed ep̄scopo in remotis agente vicarius eius in spiritualibus generalis: vel se de vacante: capitulum seu is ad quem tunc administratio spiritualium pertinet: possunt licentian dare. Religiosi quoq; qui a suis prelatis sunt in non-exemptis prioribus deputati: priores et eorum socij possunt a locorum diocesanis q̄dū ibi morantur licite ordinari: licet non sint de ipsis diocesibus oriundi. Et hec omnia habentur extra de tempo. ordi. c. cum nullus. libro sexto. Quicunq; autem alienum sine licentia: scienter seu affectata ignorantia ordinauerit: per annum a collatione ordinum est suspensus. Et postq; suspensio fuerit manifesta: poterunt subditi sine eius licentia a vicinis ep̄scopis ordinari. de tempo. ordi. c. eos. lib. vi. Et glo. in verbo manifesta dicit per evidenziaz facti: vel q̄ est iuris notoriū. Als in dubio a proprio prelato nō recedant.

¶ Vtrum ep̄scopus italie possit ordinare ultra-montanum clericum. Respondeo non: nisi habeat licentiam a papa: vel ab ep̄scopo unde est ouia

dus: vel in cuius diocesi est beneficiatus. Et p̄ patientes ipsius ep̄scopi literas: continentem causam rationabilem quare ipsius nolit: vel non possit ordinare. Et qui contra hoc ordinati fuerint suspensi absq; spe dispensationis. et ordinantes debent condigne puniri. extra de tempo. ordi. sepe. libro sexto.

¶ Vtrum ep̄scopus qui resigna uit ep̄scopatus possit ordines conferre. Respon. si renunciauit loco tñ. potest ordines conferre sicut ante: si rogetur a proprio ep̄scopo loci. Si vo renunciauit loco et dignitati: potest nihilominus conferre omnes minoris: sed sacros non potest. Et quicq; ab eo scienter receperit minores sine licentia sui ep̄scopi: dure communi debet deponi. vii. q̄de. s. ep̄scopus in diocesi. Dispensatio tamen potest in ordinibus deferre. Si vo a tali receperit sacros scienter: nō recipit executionez. Si vo ignoranter: poterit ep̄scopus cu eo dispensare: nili ignorantia fuerit crasa et supina. extra de or. ab eo qui re. ep̄a. c. s.

¶ Quid si sciām ep̄scopum meum hereticum: vel scismaticū occultuz: et compellit me ad ordines suscipiendos: vel etiā est manifestus. vide s. Exco. catio. vi. p̄ extranagantē. ibi positam.

Ordinatus. i. Lōmu

O niter. Queritur quid si aliquis in peccato mortali existens fuerit ordinatus. Rn. fm Ray. Sine sit occultum: sine manifestum: ille qui cum hoc recipit ordinem: vel quecumq; alia sacramenta: mortaliter peccat. di. xl. multi. Idē tho. in. iii. Quod potest intelligi: quando nō est contritus de tali peccato. Secus autem si esset contritus cum proposito confitendi. Nam tunc non videt iudicandum de peccato mortali: quia fm. Ri. in. iii. videtur speciale in sacramento eucharistie: ut ad eius susceptionem non solum requiratur contritio: sed etiam p̄fessio. Secus in alijs sacramentis hoc videt equius.

¶ Vtrum ordinatus existens in peccato mortali: possit sine peccato vti ordine suscepito. Respondeo fm. Tho. in. iii. distinctione. xxij. nō potest. indigne enim sacramentum pertractari: nec i hoc aliquis potest dispensare: quia est de iure naturale: vt homo sancta lancea pertractet. vnde talis quotiens actum aliquis ordinis pertractat peccatum mortaliter: vt qui tangit res sacras q̄li suo officio v̄t. Secus autem esset si aliqua necessitate sacram aliquod contingeret: vel exequere in illo casu i quo etiam laicus liceret. puta si baptizaret in articulo mortis: vel corpus christi de terra colligeret. Sed potest dici de hoc vti in precedenti. s. quando de peccato non est contritus. Idem in confessione sacramentali. videtur enim sufficere q̄ talis confessor habeat contritionem de peccato mortali cum proposito confitendi: dum comode poterit: sed dicere q̄ talis confessor: cum habet stimulum peccati mortalis non possit audire confessiones nisi prius confiteatur nimis durum videtur.

¶ Vtrum antez a tali liceat recipere sacramenta.

Ordinatus.ij. Fo. CLXXXIII.

vide supra Clericus tertio. De eo autem qui furtive est ordinatus. vide s. Dispensatio.

Recidit de ordinatis ab alieno episcopo sine licentia pro prij. Rn. fm Ray. priuant executione. Poterit tamen episcopus dispensare extra de tempore. quod translatum est. quod c. fm aliquos videlicet innuere quod non sit suspensus ipsius iure: sed suspendendus ibi. interdicendum est ei ordinis executio. Sed hoc non obstat quod non intelligitur de interdictione dispositiva. Hoc est quod non suspensus suspendatur: sed intelligitur de interdictione et sententia declaratoria et executiva. viceque quod declarat sic ordinatum a iure suspensum.

Recidit de ordinato ab hereticis excommunicatis. suspensi apostatis et huiusmodi: Rn. et talibus non debet quis recipere ordines. Si tamen aliquis ordinem tenendum est ut dicit Ray. quod omnes tales vere perficerant sacramenta. dummodo in forma ecclesie perficerant. et perferring peccat mortaliter. De recipiente autem dic ut habeat s. Clericu. iii. per extrahantem basilicam.

Sed nunquid sic ordinati poterunt ministrare? Rn. fm Ray. Si ordinati sunt a tali: qui suscepit ultimam manus impositionem in ecclesia. et ordinem episcopalem: et nunc est hereticus vel excommunicatus et huiusmodi: dicendum quod siue isti ordinati sciebant: siue ignorabant: toleranter dispensatione in ordinibus susceptis ministrare. Ad superiores vero non debent promoueri nisi esset necessitas magna. et consuetudo sancta. ix. qd. i. c. i. ii. et. iii. Si vero ordinati fuerint a tali qui receperunt ultimam manus impositionem extra ecclesias: et ipsi scienter a tali ordinis suscepserunt: nunquam tollerant. Si ignoranter toleraverint. ix. qd. i. ordinatores.

Recidit de ordinatus. ij. per saltum. id est aliquo ordine pretermisso ad superiorem ascensionem: quod caracterem recipiat: tamen est suspensus ab executione ipsius ordinis sic recepti di. lii. sollicitudo. extra de cle. p. sal. pmo. i. j. De hoc vide s. Dispensatio.

Recidit de ordinatus. iiij. negative. scilicet qui non est ordinatus. et tamen aliquid tale exercet. Quid de talibus? Respondet fm Ray. Iacit qui nullum ordinem habentes diuinum officium exercent indebet: nisi celare velint: debent excommunicari. Possunt tamen licite facere officia minorum ordinum: quod si ad hoc non habeant officium. Sicut in domo non consecrata potest dici missa: scilicet consecratio ad hoc ordinetur: ut in ea missa dicatur. Clerici vero qui exercit officium illius ordinis quem non habet sunt deponendi: vel perpetuo suspendendi ab ordine quem habebant. Hoc tanum Ray. non credit istud rigorem extendendum esse ad clericos minorum ordinum: vel qui in missis nouis ministrant in officio subdiaconatus causa cuiusdam gaudii et solennitatis faciendo: non mentientes de ordinibus suis: cum fere omnes existentes sciunt veritatem. tales tamen grauerter peccant: huiusmodi etiam si

ne malitia tentando. Idem videtur tenere Hostem. quia voluntas et positum distinguunt maleficia. de sen. ex. cum voluntate.

Recidit de ordinatus. vtrum ornatus mulierum fm morem patrie qui videlicet vanus et superfluis quo ad vestes incisae personatas. singulatas. polimitas. seu racamatag. caudatas. deauratas: seu etiam ornamenta capitum vel capillaturas varias vel capillos mortuos: vel zonas aureas: planiellas altas: et fucos et huiusmodi sit peccatum morale. Respondeo quod in isto ordinatu duo sunt consideranda. Primum est intentio ipsius ornantis. Secundum ipse ornatus in se. Duo ad primum ponentur quedam conclusiones. Quarta prima est ista. Mulier ornans se intentio ut trahat homines ad sui concupiscentiam: indubitanter peccat mortaliter: quia agit contra charitatem proximi intendens mortem anime eius: etiam si non sequatur ruina alicuius. Et hoc est proprius et per se scandalum actuum et mortale fm Ibo.

Recidit de ordinatus. Secunda conclusio. Mulier ornans se predictis vestimentis: non ad provocandum homines ad sui concupiscentiam: sed ad iactantiam et humanam laudem: ibi constitutens finem suum ultimum: indubie peccat mortaliter. Mortalia enim ex fine trahunt spiritum fm plenum: etiam quia in hoc casu fructus creaturae: in ea ponendo finem suum: quod est peccatum maximum fm Aug. Nulla maior peruersitas quam frui vitudinis et uti fruendis.

Recidit de ordinatus. Tercia conclusio. Si talis mulier utatur predictis ornamentis ob quandam placentiam et iactantiam: ita tamen inordinate afficitur ad talium ornatum: quod etiam si crederet certitudinaliter primum ex illo ornatum ad ruinam trahi: non curaret: dummodo sequatur illa concupiscentia. Hic enim est mortale: ratione depravate intentio. Nullum est enim adeo veniale: quin fiat mortale dum placet: placentia. s. fruitonis.

Recidit de ordinatus. Quarta conclusio. Mulier se ornans ut sapientia aliud quod predictorum trium non intendit: non obstante quod aliqua inane gloria: vel iactantia: vel placentiam et huiusmodi ornatum querat circa tamen salutem anime sue et proximi: et consistat infra limites dei: erit veniale. fm Ibo. Pro istis duabus conclusionibus immediate positis optime facit quod dictum est. Quaritio.

Recidit de ordinatus. Quinta conclusio. Mulier ornans se ut sapientia: ut viro suo placeat: ne reddat ei odiosa. Et sic inclinet ad alias concupiscentias: vel quod impatiet hoc a viro suo: non est mortale: immo forte nec veniale: sed meritorum: si est in statu merredi: nisi excessus sit in ipso ornato in quantitate vel qualitate. Et ad hoc facit quod dicit aplius i. Ibi. ii. Et mulieres in habitu ornante: cum sobrietate et verecundia. Similiter si ex hoc intendat: vitare obprobrium hominum: ne omissio ornamento fm morem patrie despiciantur a ceteris: aut ut coniugio tradantur: nullum videlicet vel leue peccatum.

Recidit de ordinatus. Sextum vero ad secundum. scilicet ipsum ornatum in se duo possunt ibi vicia inueniri scilicet superfluitas expense: et incentiu[m] libidinis ad quod illud inducat. Et quantum ad superfluitatem: que per

bb ii

Pactum

tinet ad prodigalitatem dico q̄ cuz non omnis p̄
digalitas sit mortale: sed frequenter veniale. Et iō
isto respectu non poterit istud iudicari mortale: ni
si sit valde enormis et evidens excessus. In quo cō
siderandum est: quia qđ est vni magnus excessus
ut vroꝝ rusticani vel pauperis artificis: vestis ve
luti vel auro textavel ḡemata: alteri paruꝝ vel nul
lus est: ut vroꝝ mulitis vel principis. quantuꝝ autē
sit iste excessus quo ad superfluitatem: seu prodigali
tatem ornatus: qđ facit mortale. Archi. f. fatetur se
nescire dare regulā: nec defacili posse dari: nec rep
perit: ut ipse dicit aliquem dedisse regulam in hoc
ideo relinquendum est vocationi. In op̄tum vō or
natus mulieris est provocatiuꝝ ad lasciuiam vi
detur distinguendum de occasione data vel acce
pta. Si enim mulier ornata se fīm decentiaz sui sta
tus et morem patrie et non sit ibi multus excessus.
Et ex hoc aspicientes rapiantur ad occupantiaz
eius: erit ibi potius occasio accepta qđ data. vñ nō
mulieri: sed ei soli qui ruit ex aspectu eius imputa
bitur ad peccatum saltem mortale. Poterit autē
esse tantus excessus qđ erit occasio: data etiā ex par
te mulieris se ornantis. quantuꝝ autem sit iste exc
essus: ut mortale valeat iudicari. ad arbitrium boni
viri videtur dimittendum. non solum in consciē
tia: sed etiam in sufficienti peritia circa huiusmodi
Sed et Alexan. de Ales. dicit non defacili debent
huiusmodi mulieres de mortali condemnari. Di
cit enī qđ licet viris et mulieribus se ornare fīm cō
suetudinem patrie et statum et conditionem per
sonae ornantis se. Ita tamen qđ non sit libido in vo
luntate: nec sit ibi scandalum in exteriori opere.
Qđ pertinere videtur ad nimium excessus: nec ta
men asserit contrariuꝝ faciendo esse mortale: quia
non semper. Sed et scis vti: quod preceteris va
nitatibus videtur magis pulchritudinem ostenta
re: et per consequens magis ad lasciuiam incitare.
Tho. dicit non esse mortale de se. Sed mortale: v̄l
veniale fīm intentionem v̄tentis: vel conditōnem
personae: ut si non sit in statu nubendi precipue re
ligiosa: in quibus forte esset mortale. quinimmo et
turpitudinem non naturalem: sed ex aliqua sup
ueniente egritudine accidēti per hec occultare his
que nuptie sunt et in statu nubēdi sine peccato fieri
posse fīm Tho.

¶ Ex predictis igitur dicendum videtur qđ vbi
in huiusmodi ornatis confessor inueniat clare
et indubitanter mortale non absoluat talem nisi p
ponat abstinere: et interim sequatur arbitrium iudicis. Quando vō in his reperitur esse veniale nō
denegat absolutionem etiam si nolit dimittere: sed
in illo perseverare: qui venialia non sunt de neces
itate confessionis. Si vō non potest clare percepi
re vtrum sit mortale: vel veniale: seu ex intentione
eius quam ne sit intelligere: vel illa exprimere: vel
ex qualitate vel quantitate ipsius ornatus: non vi
detur tunc precipitanda sententia. vi scilicet dene
get propter hoc absolutionem ut illi faciat consciē
tiam de mortali: quia faciendo postea contra illud
etiam si illud in se non esset mortale: erit ei mortale

quia omne quod est contra conscientiam edificat
ad gehennam. Et etiam iura sunt promptiora ad
absoluendum qđ ad ligandum. l. disunctione, por
deret. Et melius est domino reddere rationem de
nimia misericordia: qđ de nimia severitate. fateor
tamen qđ predicatoris in predicando. et confessio
res in audiencia confessionum debet talia detesta
ret reprehendere. et persuadere ad dimittendum que
sunt nimium excessiva. ut coiter accidit. Nō tamen
debent indistincte asserere esse mortale.

¶ Et ex predictis patet quid sit dicendum defaci
entibus vel vendentibus huiusmodi ornamenta
Si enī huiusmodi ornamenti non possit vti mu
lier nisi cum mortali: tunc sine dubio et illi artifices
et venditores peccarent mortaliter: dantes occasi
onē ruine alijs. Sed qđ dictuꝝ est de se iste oma
natus non est mortale. Et si v̄t in pluribus fiat sal
tem cum veniali: aliquando etiam sine peccato nō
tenentur dimittere talem artem. ex quo frequenti
us committuntur venialia: quia sic etiam oportet
dimittere omnes artes: cum difficile sit interuen
denter et ementem non interuenire peccatum. Bl
lam ergo artem vel artificium vel negotiationem
op̄tore de necessitate dimittere: quia vel quo sine
mortali: vti non potest. al's non est absoluendus.
Si ergo artifex certitudinaliter crederet muliere
talia querere: vel emere ad provocandum lasciuia
vel alio modo criminali: vti talis non possit fa
cere vel vendere absq; mortali. Et tunc habet lo
cum. Qui occasionez danni dat dam. de. videtur
e. si culpa. de iniurijs. et dam. da. Sed non defaci
li debet sibi formare conscientiam: nisi signa mani
festa appareant. Exquo enim possunt mulieres hu
iussmodi vti cum mortali: vel veniali vel nullo pec
cato. Et dubia sint in meliore partem interpre
tanda. vt in. c. estote. de regu. iur. Credere debent
seu sibi persuadere possunt: non ad mortale vslum
talium querere. cum nemo sit arbitrandus imme
mor salutis eterne: non ergo huiusmodi denega
da videtur absolutio in foro penitentie: vbi credi
tur p̄o se et otr̄a se: sed admonendi sunt. vt qđ pa
tiores possunt faciant superfluitates et vendant.
Inuentores autem harum vanitatum et ornamenti
orum superflorum primi: tot mortibus digni se
quot p̄ditionis caulas huiusmodi inuentores ad
posteros transmittunt. xij. q. iij. c. p̄cipue.
¶ Et ex predictis p̄ responsio ad argumenta q̄ bic
inde fieri possunt.

Dictum. **Pacta que**
faciūt priores vel guardiani conuēta
les religiosorum mendicantium de suo
rum conuētūm assensu cum prelatis vel perso
nis ecclesiārum in illis locis vbi habitant: debent
perpetuo seruari: non obstante: qđ nō fuerit assen
sus magistri vel ministri provincialis: aut genera
lis: aut qđ sedes apostolica quo ad fratres munēs
auctoritatē nō prestiterint. extra de pactis: quia
exo. li. vij.

¶ Pactum patris factum a filia duz nuptui trade